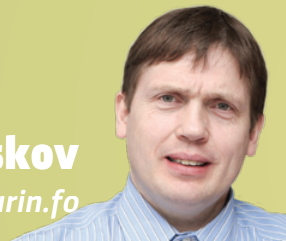

Mikudagsblaðið verður borið ókeypis til hvørt húsarhald í Føroyum!

Oddagrein

Eirikur Lindenskov
eirikur@sosialurin.fo

FLOKKARNIR FLEIRI PENGAR

Tað er vorðin siðvenja seinastu árini, at klípt verður av stuðulinum til politiska upplýsing – sum er játtanin, sum flokkarnir á tingi fáa av figgjarlógini.

Vit kunnu skjótt staðfesta, at sjálvandi skal stuðulin til flokkarnar skerjast, tá alt annað verður skert. Men tað vísir seg tó, at tað er í reinari oppurtunusumu, at tingfólk hava skert hesa játtan. Sum um at tann tingmaður, sum torir best at skerja stuðulin til flokkarnar er hin raskasti.

Men tað er als ikki rætt bara at síggja hesa játtan sum stuðul til politikarar. Tí tað er eitt krav, at allir flokkar á tingi hava eina munagóða

umsiting, eina organisatión, sum virkar. Men tað hava teir ikki – og langt frá tí.

Meðan tingmenn og landsstýrisfólk eru væl lønt við góðum snøklum, so darlar organisatiónin langt aftaná. Ikki so frægt, at flokkar hava fólk, sum kunnu seta eitt líkinda tíðindaskriv saman, og tað er ikki í lagi.

Sum veljarar hava vit krav uppá, at skil er í organisatiónini hjá øllum flokkum. Um tú velur Fólkaflokk ella Tjóðveldi ella Samband ella Javnaðarflokk, so hevur tú áhuga í, at organisatiónirnar í hinum flokkunum eisini virka. Tí tað er tað, sum styrkir fólkaræðið.

Spurningurin um hægri játtan til upplýsing var eisini umrøddur á flokstinginum hjá Tjóðveldinum um vikuskiftið. Har varð ført fram, at játtanin, sum í 1998 var 3,7 milliónir krónur, er lækkað niður í 2,4 – og tað er ikki hissini lækking upp á 15 ár við prísavøkstri í huga.

Tað er alment kent, at fyrirkur og pengamenn stuðla ávísu valvnum at hjálpa teimum at blíva vald, og tað er ein vandamikil gongd, sum setur demokratið í vanda. Tí er tað eitt púra rættvíst krav, sum Høgni Hoydal eisini vísir á, at tað skal vera eitt krav, at allir politikarar alment skulu upplýsa, hvaðani teir fáa figgjarligan stuðul

til valstríð – eins og allir flokkar skulu upplýsa, hvørjar figgjarligar stuðlar teir hava.

➡ **Í berari opportunismu hava tingfólk skert játtan til flokkarnar**

Tað kundi verið fyrsta stigið. Síðani kundi játtanin til umsitingina hjá flokkunum verið hækkað við sjálvkravdum kravi um, at pengarnir fóru til eina góðkenda umsiting, tí tað hevði ganga fólkaræðinum.

Sjálvandi skulu flokkarnir stýrast av hugsjónum og ikki ávísu pengaáhugamálum.

Rás2 úr Milano

Í næstu viku sendir Rás2 úr Italia. Rás2 fer at halda til í norðuritalska stórbýnum Milano, men vitjað verður eisini í spennandi økinum rundan um býin.

Rás2 tosar við føroyingar, sum búgva í Italia, og dýpið verður eisini loddað millum lokalfólkið. Innsløg verða um móta, mafia, list, vín, ferðavinnu og tónleik. Leitað verður eftir matstovu, har føroyskur saltfiskur verður borðreiddur. Og tosað verður um tiltikna

forfóranan Casanova. Eisini verður flogferð fyri 2 fólk til Milano í summar burtlutað í sendingunum.

Rás2 sendir úr Italia miku-

dagin og hósdeggin í næstu viku – báðar dagar frá 9-12 og 13-15. Vertir verða Rannvá Gaard Fossaberg og Eyðun Klakstein.

Klaksvík fleiri tilboð til lesandi

Í morgin, hósdeggin, verður undgómssendingin »Ó-beineidis« aftur á Rás2. Hesaferð fara ungmannafeløgini at kjakast um heildarætlanina, sum landsstýrismaðurin í vinnumálum, Jóhan Dahl, legði fram á Hotel Hafnia fríggjadagin 5. apríl.

Harafturat kemur borgarstjórin í Klaksvíkar kommunu, Jógvan Skorheim, at avdúka eina nýggja tænastu til lesandi. Tað elvdi til mikla gleði, tá Klaksvíkar kommunu kunngjórði fyrr í ár, at tey veittu stuðul til lesandi, ið skrivaðu høvuðs-

uppgávu, »sum mett verður at hava almennan áhuga og er gagnligt fyri Klaksvíkar kommunu.«

Nú kemur Klaksvíkar kommuna við enn einum tilboð, sum fer at betra um lestrarumhvørvi í næststørsta býnum. Tað verður nýggi borgarstjórin, Jógvan Skorheim, ið avdúkar tænastuna beinleiðis á Rás2.

– Hetta er serliga viðkomandi, tá hugsað verður um, at Vinnumálaráðið er komið við eini heildarætlan um, hvussu vit fáa fólkatilflyting og fólkaþækstur í Føroyum, siga fyrireikar-

arnir.

Tey siga víðari, at tey harafturat fáa vitjan av Trygd, sum kemur at greiða frá, hvørjir møguleikar eru, tá tað kemur til tryggingar av far-telefonum. Hetta er serliga viðkomandi fyri undgómmin, tí tað eru ørgrynna av stevnum og festivalum um summarið, og spurnignurin er, um tað er møgult at fáa t.d. nýggja iPhone, um hon fær skaða.

Vit fara sjálvandi eisini at spæla nýggjan og góðan tónleik.

»Ó-beinleiðis« byrjar klokkan 15 á Rás2.

➡ **Savna heldur enn spjaða**

TÓR MARNI WEIHE
TÍÐARGREIN SÍÐA 10

➡ **Tráð-leyst prof myndatól**

TØKNI SÍÐA 12

Marjun Arge Simonsen
málfrøðingur og cand.phil. í føroyskum

Gen – ættarbregði

Í hesum døgum verður tosað um eina ileguverkætlan, ið nevnist FarGen. Fólk eru seinastu árin vorðin altrá eftir at tosa um ”gen” og hvussu hvussu hesi ”gen” háttar sær. Eitt nú hoyrist javnan, at ”tað liggur í genunum”. Lívfrøðingur sigur mær, at tað ber ikki til, t.e. einki kann ”liggja í genunum”, so orðingin er ikki bara skeiv málsliga, men eisini lívfrøðiliga. Men vit kunnu eyðsæð tosa um ílegusjúku ella ílegubrek.

Vanligt er at siga um eitthvørt, ið er niðurarvað, at tað er ”arviligt” ella tað er ”ættarbregði”. Sagt kann vera um barn, at tað bregður til móður sína, og sagt kann vera um fólk, at tað bregður ikki burtur úr ætt, t.e. er eins og ættarfólk síni. Vit kunnu eisini siga, at hon ella hann hevur gott

ella ringt til at bregða ella at onkur hevur gott ella ringt at bregða (aftur) í, t.d. hann bregður í móðurfólkið. Eisini kann verða sagt ”tað liggur í”, t.d. grátt hár liggur ikki í hjá okkum, t.e. er ikki ættarbregði hjá okkum.

Vilja fólk partú nýta orðið ”gen” í staðin fyri frálíka orðið ”ílega”, má orðið bendast sum t.d. ”orð” og onga ending hava í fleirtali, t.e. ”gen” og ikki ”genir”.

Onkur segði mær, at hann fekk ganir av at hoyra orðið ”gen”. At fáa ganir verður sagt, tá ið eitthvørt er einum ovboðið, t.d. tá ið ov nógv verður meylað um eitthvørt ella tolið er uppi um eitthvørt, ið gongur illa í hond. Upprunaliga eru tað bara neyt ella ross, ið hava ganir (vækstur inni í kjálkanum ella undir góm-anum).